

سه شنبه 12 خرداد 8 جمادی الثانی 2 ژوئن

« ابن یمن قریومدی » شاعر پرآوازه ایرانی در سال 769 هجری قمری درگذشت. ابن یمن در زادگاهش و نزد پدرش محمد طغرایی تحصیل کرد ...

درگذشت « ابن یمن قریومدی » شاعر پرآوازه ایرانی در سال 769 هجری قمری

« ابن یمن قریومدی » شاعر پرآوازه ایرانی در سال 769 هجری قمری درگذشت. ابن یمن در زادگاهش و نزد پدرش محمد طغرایی تحصیل کرد و همانند وی از بزرگان ادب و فضل و شعر شد. ابن یمن مانند پدرش از مستوفیان زمان خود بود و از جوانی به امور دیوانی اشتغال داشت. او بعد از مدتی به هواداری سرداران پرداخت و به خدمت آنان درآمد. شهرت عمده ابن یمن در شعر فارسی بیشتر بواسطه قطعاتی است که در زمینه مسائل اخلاقی و درکمال سادگی و روانی سروده است. دیوان ابن یمن یکبار در فتنه جوبن به غارت رفت و او مجدداً اشعاری را که سروده بود تدوین کرد. آنچه از کلیات اشعار ابن یمن باقیست شامل 10 هزار بیت از انواع مختلف شعراست. ابن یمن شاعر توانای ایرانی در سرودن قصیده، قطعه و غزل مهارت بسیاری داشت.

درگذشت آیت الله سید عبدالحسین شرف الدین عاملی در سال 1377 هجری قمری

آیت الله سید عبدالحسین شرف الدین عاملی از دانشمندان بزرگ اسلام در سال 1377 هجری قمری درگذشت. آیت الله عاملی از شاگردان علمای بزرگی چون صاحب غرّه بشمار می رفت و خدمات ارزنده ای به جهان اسلام کرد. آیت الله شرف الدین عاملی راه استواری و مبارزه را برای وحدت تشیع و تسنن پیمود و کتاب « الفصول الممهته » را برای نیل به این هدف نوشت.

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:

تولد و تکامل :

سید عبدالحسین شرف الدین در یکی از روزهای سال 1290 هجری قمری در شهر کاظمین دیده به جهان گشود. وی در دامان پر مهر مادر پاکدامن و مهربانش که از خاندان صدر بود و تحت نظارت پدر عالم و روحانی اش (سید یوسف شرف الدین) پرورش یافت. یک ساله بود که پدرش تصمیم گرفت برای گذراندن مراحل عالی تحصیل به نجف اشرف مهاجرت کند و به این ترتیب، سید عبدالحسین به همراه پدر و مادر راهی آن دیار شد. شش سال داشت که در نجف اشرف به مکتب خانه گذاشته شد تا قرآن را از معلمان متدین و عالم فراگیرد. در هشت سالگی و پس از بازگشت خانواده به جبل عامل، در محضر پدر عالم و روحانی خود، به خواندن ادبیات عرب پرداخت و سالها به فراگیری صرف، نحو، لغت، معانی، بیان، بدیع، شعر، انشا، تاریخ و خط مشغول شد و با تمرین و ممارست، معلوماتش را به کمال رسانید. پس از آنکه در ادبیات، منطق و اصول فقه معلومات لازم و ضروری را کسب کرد در محضر پدر به تحصیل فقه پرداخت و با عزمی جزم، کتابهای فقهی نجاه العباد، المختصر النافع فی فقه الامامیه و شرایع الاسلام را به نحو شایسته ای فراگرفت. سید علاوه بر این کتابها در زمینه های ادبیات، تاریخ، تفسیر، فقه، اصول، منطق، اخلاق، اعتقادات و... با شور و شوق جوشانی به مطالعات دامنه دار و عمیقی دست زد، استعداد درخشان خویش را پروراند و به دانستیهای سرشاری نائل آمد.

در سال 1310 هجری قمری به همراه مادر، همسر و برادرش در پی توصیه پدر بزرگش سید هادی صدر و دیگر آشناپانش، به همراه خانواده اش به سامرا رفت. شرف الدین پس از گفتگو و تبادل نظر با دایی فرزانه و عالم خود سید حسن صدر، تحصیلات فقهی و اصولی خویش را در نزد دو استاد معروف حوزه علمیه سامرا، شیخ حسن کربلایی و شیخ باقر حیدر آغاز کرد. همچنین هر صبح جمعه، وی با شور و رغبت وصف ناپذیری، پای درس اخلاق حکیم الهی شیخ فتحعلی سلطان آبادی حضور می یافت و دل عطشناکش را از آن سرچشمه عشق حق سیراب می ساخت.

پس از گذشت یک سال و در هنگامی که مرجع تقلید شیعیان جهان میرزای شیرازی بنا به عللی سامرا را به قصد نجف ترك کرد، شرف الدین نیز با دیگر عالمان و مدرسان حوزه علمیه سامرا، راهی نجف، دیار عشق و قیله طالبان علم شد.

اساتید:

وی برای تحصیل دوره های عالی فقه، اصول، حدیث، کلام و... سالها پای درس عالمان و فقیهان بزرگ حوزه علمیه نجف از جمله :

- 1- آقا رضا اصفهانی
- 2 - شیخ محمد طه نجف
- 3 - آخوند ملا کاظم خراسانی
- 4 - شیخ الشریعه اصفهانی
- 5 - شیخ عبدالله مازندرانی
- 6 - سید محمدکاظم طباطبایی بزدی
- 7 - میرزا حسین نوری

نشست.

بازگشت:

شرف الدین پس از دوازده سال تحصیل، تحقیق و مناظرات علمی و اعتقادی و در نهایت شوق و تلاش و پشتکار ویژه طلبگی، به مرتبه بلند فقاقت و اجتهاد دست یافت و از سوی فقهای طراز اول نجف، صاحب اجازات و تأییدات اجتهادی شد و در سی و دو سالگی، اجتهاد مطلق او مورد قبول و تأیید همه مجتهدان بزرگ حوزه علمیه نجف، کاظمین، کربلا و سامرا قرار گرفت. او در این مدت، در کنار تحصیلات علمی و فقهی، با جدیت تمام به فعالیتهای ادبی و تلاش در جهت تسلط کامل بر رموز بلاغت، صنایع ادبی و شیوه های سخنوری، نویسندگی و بحث دست زد و در این فنون نیز ممتاز گشت.

در تاریخ نهم ربیع الاول سال 1322 هجری قمری همراه با خانواده اش نجف اشرف را ترك کرد و از راه دمشق رهسپار جبل عامل شد و در میان امواج خروشان

احساسات و عواطف پاک هموطنانش، به وطن قدم نهاد.

ابتدا در "شجور" اقامت کرد و در کنار پدر بزرگوارش به ارشاد مردم و تدریس، تعلیم و تربیت نسل جوان همت گماشت. پس از سه سال، به دعوت مردم صور، راهی آنجا شد. وی با تأسیس حسینیه صور آنجا را به مرکزی برای برگزاری برنامه های گوناگون دینی و اجتماعی تبدیل کرد.

چاووش وحدت:

شرف الدین، به مثابه عالمی آگاه به زمان، روشن بین و آشنا به حقایق اصیل مکتب آسمانی اسلام، از روزگار جوانی، از اوضاع نابسامان و آشفته آن روز جوامع اسلامی و اختلافات بیهوده و تأسف بار مسلمانان رنج می برد. او نه تنها به اصلاح و سازندگی جوامع شیعی می اندیشید، بلکه از آغاز اقدامهای اجتماعی و دینی خود، در اندیشه اصلاح و عزت بخشی به همه ممالک اسلامی و ایجاد اتحاد و برادری در بین فرقه های مختلف مسلمانان بود. وی نیم قرن تمام با همه توان علمی و معنوی اش و با قلم، بیان و عمل صادقانه اش، در متحد ساختن امت محمد (صلی الله علیه و آله) کوشید و از هیچ سعی و تلاشی دریغ نورزید.

نخستین گام بلند و سنگین وی در راه وحدت امت اسلامی، تألیف کتاب گرانقدر "الفصول المهمه فی تألیف الامه" بود که در سال 1327 هجری قمری در شهر صور به زیور طبع درآمد. از این تاریخ تا پایان عمر (1377 هجری قمری)، همواره به دنبال تحقق این آرمان الهی خویش حرکت کرد و به نتایج درخشان و ثمربخشی دست یافت. در اواخر سال 1329 هجری قمری برای دیدار از مصر و آشنایی با علمای دینی، دانشمندان، متفکران و نویسندگان آن دیار و مساعد کردن زمینه ایجاد اتحاد ملت اسلام، راهی آن دیار شد. وی دریافته بود که بهترین نقطه حرکتش دانشگاه الازهر، بزرگترین مرکز علمی و دینی مسلمانان اهل سنت است.

دست تقدیر شرف الدین را با مفتی بزرگ و استاد معروف دانشگاه الازهر، شیخ سلیم بشری مالکی، آشنا کرد. ثمره این آشنایی علمی و مذهبی، مباحثات و مکاتبات شورانگیز و شگفتی زایی بود که در تاریخ اسلام می تواند در راه اتحاد ملل مسلمان و دست یافتن به حقایق و وقایع تاریخ، سرمشق عالمان و متفکران مسلمان باشد. بیست و پنج سال بعد از آن واقعه، در سال 1355 هجری قمری شرف الدین مجموعه مکاتبات خود با شیخ سلیم را که 112 نامه بود، به همراه مقدمه ای روشننگر، به صورت کتابی با نام المراجعات، در شهر صیدا به چاپ رساند.

از ویژگیهای این کتاب، کاربرد واژه های نو و پر معنا، جملات کوتاه و آهنگین، تعبیرات بدیع و دلنشین و پربار کردن مطالب از اشعار و امثال عرب، افزون بر جنبه های علمی و استدلالی کتاب بود که این اثر را در نوع خود بی نظیر ساخته است.

در مصر، شرف الدین ضمن مکاتبه با شیخ سلیم بشری، با دیگر عالمان و دانشوران اهل سنت نیز ملاقات و مباحثات علمی، دینی و فلسفی داشت و بزرگان آنان مانند شیخ محمد نجیب، شیخ محمد سلموطی، شیخ محمد عبده و شیخ عبدالکریم الکتانی ادیسی، با نوشتن اجازات و تأییدات علمی، مقام علمی و فکری شرف الدین را گرامی داشتند و از او تجلیل کردند.

آثار:

بسیاری از آثار خطی شرف الدین، در کشاکش مبارزه و هجرت، به دست فرانسویان به آتش کشیده شد و از بین رفت. با این حال، آثار قلمی کم نظیر و جاودانی از او مانده است که از شاهکارهای علمی و دینی و ادبی و تاریخی و پرافتخار تشیع بلکه جهان اسلام به شمار می رود.

ما در اینجا به معرفی اجمالی آنها می پردازیم :

- 1- الفصول المهمه ; به فارسی هم ترجمه و تحت عنوان "در راه تفاهم" چاپ شده است.
- 2- الکلمه الغراء فی تفضیل الزهراء، درباره بانوی بانوان عالم حضرت فاطمه زهرا(علیها السلام) است.
- 3- المراجعات
- 4- النص و الاجتهاد،.
- 5- ابوهزیره، کتابی است تحقیقی درباره ابوهزیره.
- 6- المجالس الفاخره فی ماء تم العتره الطاهره، مقدمه ای بوده است بر کتابی به همین نام در چهار جلد، که در آتش افروزی فرانسویان فرهنگ ستیز، سوخته و فقط همین مقدمه مانده است.
- 7- فلسفه المیناق و الولایه، بحثی پیرامون میناق الهی ازلی.
- 8- اجوبه مسائل جارالله، پاسخی است علمی و مستند به 20 سوال که "موسی جارالله" از علمای شیعه کرده بود.
- 9- مسائل فقهیه، مسائلی است بر اساس فقه مذاهب اسلامی.
- 10- کلمه حول الرویه، در مسائل اعتقادی.
- 11- الی المجمع العلمی العربی بدمشق، پاسخهایی است علمی به تهمت‌هایی که مجمع علمی دمشق در آن ایام نسبت به شیعه روا داشته بود.
- 12- ثبت الاثبات فی سلسله الرواه، رساله ای است در ذکر استادان و مشایخ مؤلف از علمای مذاهب اسلامی.
- 13- مؤلفو الشیعه فی صدر الاسلام، درباره مولفان و کتاب نویسان شیعه از عصر نبوت تا عصر امام هادی علیه السلام.
- 14- زینب الکبری.
- 15- بغیة الراغبین فی احوال آل شرف الدین، کتابی است ادبی، تاریخی و رجالی در شرح حال عالمان خاندان شرف الدین و صدر.

وفات:

شرف الدین هیچ گاه ناتوانیهای جسمی و بیماریهای مربوط به دوران سالخوردگی را بهانه قرار نداد و شانه از زیر بار مسؤولیت‌های شرعی و اجتماعی خالی نکرد. هنگامی که در بیمارستان بیروت بستری بود، هر روز مردم بسیاری از افسار مختلف و از همه شهرهای لبنان، برای عیادتش می آمدند. روزها در بیم و امید و اضطراب می گذشت تا اینکه در صبح روز دوشنبه 8 جمادی الثانی سال 1377 هجری قمری، آن شعله فروزان و آن چشم همیشه بیدار، پس از 87 سال درخشش خیره کننده خاموش شد.

خبر درگذشت شرف الدین در دنیای اسلام، انعکاس غم انگیزی داشت و مردم صور برای همیشه در حسرت دیدن دوباره آن چهره درخشان الهی و امید دلها، سوختند. سرانجام دو روز پس از وفات و تشییع مجلل و چشمگیر در بیروت، بغداد، کاظمین و نجف، پیکر پاک شرف الدین در سمت جنوبی صحن امام علی علیه السلام و مجاور آرامگاه استادش، فقیه بزرگ سید محمد کاظم یزدی به خاک سپرده شد.